

2018-03-16

Ert dnr:
Ju2018/00485/L5

Sektionen för planering, säkerhet och miljö
Greta Berg

Justitiedepartementet
10333 STOCKHOLM

Stärkt straffrättsligt skydd för blåljusverksamhet och andra samhällsnyttiga funktioner - SOU 2018:2

Sammanfattning

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) tillstyrker förslagen om det nya brottet blåljussabotage, höjt straff för grovt våld eller hot mot tjänsteman, utredningens förslag avseende införandet av en ny straffskärpningsgrund samt utredningens övriga förslag.

SKL anser också att det nya brottet om blåljussabotage ska omfatta all typ av sjukvårdspersonal och personal inom rättsväsendet.

Sveriges Kommuner och Landstings synpunkter

Blåljussabotage

Utredningen föreslår att ett nytt brott med benämningen blåljussabotage förs in i 13 kap brottsbalken. Brottet straffbelägger att angripa eller annars störa polis, räddningstjänst eller ambulanssjukvård på ett sätt som riskerar att allvarligt förhindra eller försena genomförandet av ett uppdrag.

På flera platser i landet förekommer återkommande angrepp på samhällsnyttiga funktioner som polis, ambulans- och räddningstjänstpersonal, så kallad blåljuspersonal, i form av bland annat stenkastning och våld vid utryckning. Detta är mycket allvarligt varpå SKL tillstyrker utredningens förslag om tillskapande av ett nytt brott med benämningen blåljussabotage och delar utredningens bedömning av hur regleringen bör utformas.

SKL ifrågasätter dock om avgränsningen till ambulanssjukvård är ändamålsenlig. Det förekommer akuta utryckningar i andra fordon än dem som är att beteckna som ambulans enligt Socialstyrelsens författningssamling SOSFS 2009:10, som till exempel utryckning i läkarbil. SKL anser därför att angrepp som riktar sig mot hälso- och sjukvårdspersonal i såväl ambulanser som i andra utryckningsfordon ska omfattas av den nya straffbestämmelsen.

Höjt straff för grovt våld eller hot mot tjänsteman

Utredningen föreslår att straffet för grovt våld eller hot mot tjänsteman enligt 17 kap. 1 § brottsbalken höjs till fängelse i lägst ett år och högst sex år. Nuvarande lagstiftningen säger lägst sex månader och högst fyra år.

SKL tillstyrker utredningens förslag om skärpning av straffen för våld eller hot mot tjänsteman. Förbundet vill dock i detta sammanhang påpeka att förändringen innebär att skillnaden i det straffrättsliga skyddet mellan tjänstemän och förtroendevalda ökar än mer och att en sådan utveckling är oacceptabel. Frågan om förtroendevaldas straffrättsliga skydd var uttryckligen undantagen från utredningens uppdrag och måste alltså hanteras i annan ordning. Det är, inte minst med hänsyn till den stundande valrörelsen, angeläget att regeringen snarast återkommer med förslag hur förtroendevaldas straffrättsliga skydd ska förbättras.

Ny straffskärpningsgrund införs

Utredningen föreslår att en ny straffskärpningsgrund förs in i 29 kap. 2 § brottsbalken. Den innebär att domstolen ska se särskilt allvarligt på fall där den tilltalade med våld eller hot har angripit någon i eller med anledning av dennes yrkesutövning.

SKL tillstyrker utredningens förslag till ny straffskärpningsgrund. Förbundet delar utredningens uppfattning att det straffrättsliga skyddet för samhällsnyttiga funktioner behöver stärkas samt att den lämpligaste vägen att åstadkomma detta är att införa en ny straffskärpningsgrund i 29 kap. 2 § brottsbalken. Utredningen har på ett förtjänstfullt sätt redovisat hur ett antal samhällsviktiga funktioner, utöver blåljusverksamheterna, i ökande utsträckning drabbas av hot och våld. Det handlar framförallt om sjukvård samt vård och omsorg utanför sjukvården men även skola, renhållning m.fl. verksamheter.

Övriga föreslagna förändringar

Utredningen föreslår härutöver att vissa ändringar ska göras i lagen (1975:688) om skydd för viss tjänsteutövning i syfte att förtydliga och förenkla tillämpningen av lagstiftningen. Utredningen föreslår också vissa språkliga moderniseringar av bestämmelserna i 17 kap. brottsbalken.

SKL tillstyrker dessa förslag.

Sveriges Kommuner och Landsting

Lena Micko
Ordförande